

26. november 2013

UKA 2013/81
Lars Mathæussen

Inuit Kalaallit Nunaanniit nuuttartut amerliartuinnartut, ilaat pissutissaqangaangit-sumik periataartumillu nuuttut eqqarsaatigalugit, pingaartumilli Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut inuttut atukkat pissutigalugit nuuttut aallaavigalugit immikkut iliuuseqarnissamik allori-artoqassanersoq pillugu oqallittoqarnissaanik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig Inuit Ataqtigiit)

Inatsisartunut ilaasortap Sara Olsvig–ip Inuit Ataqtigiit-neersup Danmarkimut nuuttarneq pillugu oqallittoqarnissaanik siunnersuutaanut ima Siumumiik oqaaseqaateqarusuppugut.

Siullermiik Siumumiik oqaatigissavarput innuttaaqativut nunatsinniit Danmarkimut nuunnatik sapinngisamik nunatsinniiginnarnissaat aqutissiuusseqataaffigissagatsigu.

Oqallisissiamillu pilersitsisoq isumaqatigilluinnarparput oqarmat nunatsinniik nuuttartut ikilisarniarlugit qanoq iliuuseqartariaqartugut.

Nunaqqatitta Danmarkimut nuuttarnerat ilaatigut makkuninnga pissuteqarsinnaasoraavut:

Siullermik:

Ajuusaarnarluinnartumik nunaqqativut ilinniarsimasut nunaminni atorfissaqartinneqanngitsutut misigalutik Danmarkimut nuuttartut amerliartortutut oqaatigisariaqarput. Taamaattoqarnerani uagut qinikkat akisussaaqataavugut, qujanarporlu aamma Naalackersuisut tamanna ajornartorsiut eqqumaffigalugu qanoq iliuuseqarfiginissaa sulissutigilermassuk.

Aamma nunatsinni inuussutissarsiornermi suliffinnik annertuunik nunanut allanut nuussimavugut, tassani toqqaannartumik taasinnaavagut aalisakkat nunatsinni suliarisinnaasalaruavut suliareqqaarnagit avammut annissoratsigit.

Aappaattut:

Ullutsinni nunatsinni inissaaleqinermik annertuumik eqqugaaqqavugut, tamannalu aamma pisooqataavoq ilatta Danmarkimut nuuttarnerannut, inissiamummi ilaqtariit allaat meerartallit akissaaruttaleramik inissialiortarnitsinnilu aamma nunaqqatigut akitigut inorsittarlutigit.

Pingajuattut:

Isumaginninnikkut atukkat nunatsinni naalagaaffeqatitsinnilu Danmarkimi ima assigiinngitsigipput allaat inuit ilaasa qinertalersimallugu Danmarkimut nuunnissartik, isumaginninnik-

kut atukkamik pitsaanerulernissaat anguniarlugu. Allaammi utoqqalinersiaqarnermilu Danmarkimi atukkat pitsaanerujussuartut oqaatigineqarsinnaagamik.

Sisamaattut:

Ilinniagaqarsimasoq nunatsinnut uteraangami inissaqarniarnikkut allaat ukiuni 15-ini utaq-qisussaasarpog, aammalu ilinniakkatik aallaavigalugit suliffinnut qinnuteqartut nunaminni atorumaneqanngitsut tusarsaasarput misilittagakippallaarmatagooq, atofininnissamullu piunasaqaatit pissutaatinneqartarlutik, aali taakkua ilinniarluarsimalluartunik ilaqaraluartut nunani allani suliffissarsiortariaqalersittarpavut immaqalu aamma suliffissaaleqisunut Danmarkimi ilanngutiinnartarlutik. Aamma inuusuttortatsinnik Danmarkimi atuarnermi unit-toortunik taassumalu kingunerisaanik angerlanngitsoortartunik ilaqarput.

Siumumiik isumaqarpugut iliuusissamik siunniussisariaqartugut, soorlu imatut: Atuariartortut nunatsinniik nakkutigisariaqarpavut unittuussangaluarunik saaffiginniffissalerlugit acqu-tissiuullugillu inuunerup pitsaasumik ingerlateqqinnissaa pingaaqimmat.

Tallimaattut:

Alianarluinnartorli aajuna, inuusuttunnguit ajornartorsiortut ullormiit ullormut Danmarkimut nuuttartut aamma amerliartoramik, tassa pilersaarutaanngitsumik. Tassa inuusuttunnguit nunaqqativut Danmarkimi imigassamik ikiarooranartumillu atonerluisunngortartut suli amerliartorput. Taamattoqartarneralu unitsinniarlugu uagut qinikkat pimoorussilluta suleqatigiittariaqalerpugut.

Qulaani taakkartukkavut aallaavigalugit Siumumiik suleqataanissarput qularineqassanngitsoq oqaatigissavarput, nunattami inuisa amerliartorunnaarsimanagerat unitsittariaqaratsigu aamma.

Pingaaruteqartorujussuuvoq suliffissat siunissatsinni pilersaarutigilikatta aamma nunaqqatitsinnit inuttalartarnissaat, nunani allani ilinniartortatta nunatsinnut angerlartarnissaat kissaatiginaqimmat aamma.

Siumumiik oqallilluarnissarput kissaatigalugu taamatut naatsumik oqaaseqarpugut.